

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання контрольної роботи

з дисципліни

«Економічний аналіз»

для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня

зі спеціальності

D1 «Облік і оподаткування»

заочної форми навчання

Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Економічний аналіз» для здобувачів вищої освіти зі спеціальності D1 «Облік і оподаткування» першого (бакалаврського) рівня заочної форми навчання / Укл. к.е.н. О.Г. Лищенко, Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2026 – 16 с.

Укладач: к.е.н, доцент Лищенко О.Г.

Рецензент: М.В.Болдуєв, д.держ.упр., професор

Відповідальний за випуск: Лищенко О.Г., к.е.н, доцент

Затверджено
на засіданні кафедри
«Облік та фінанси»
Протокол № 4
від «17» лютого 2026 р.

Затверджено на засіданні
НМК ФБТЕ
Протокол № 3
від «26» березня 2026 р.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1 Основні вимоги до написання контрольної роботи	6
1.1 Вимоги до структури контрольної роботи.....	6
1.2 Вимоги до змісту контрольної роботи	6
1.3 Вимоги до оформлення контрольної роботи	9
2 Тематика контрольних робіт	11
2.1 Теми теоретичної частини контрольної роботи	11
2.2 Завдання на практичну частину контрольної роботи.....	12
3 Приклад розв’язання практичного завдання	14
Рекомендована література для ознайомлення студентами	15

ВСТУП

Мета: вивчення навчальної дисципліни полягає у висвітленні теоретичних, методологічних підходів та інформаційної бази економічного аналізу. Здобутті студентами систематизованих знань і навичок володіння науковими основами методів економічного аналізу підприємства та його результатів.

Завдання:

- студенти мають засвоїти зміст економічного аналізу, його предмет і метод,
- з'ясувати джерела інформації та взаємозв'язки з іншими економічними дисциплінами,
- оволодіти спеціальними прийомами економічного аналізу конкретних показників.

Внаслідок вивчення навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання згідно Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» для другого (магістерського) рівня (затверджено наказом МОН № 958 від 10.07.2019):

Знати:

- методи економічного аналізу, зокрема: ланцюгових підставок, абсолютних відхилень, відносних відхилень, факторний аналіз, індексний метод та ін.;
- систему збору, обробки інформації та її аналіз;
- інформаційну базу на основі первинних документів та форм фінансової звітності.

Вміти:

- на основі методів економічного аналізу зробити аналіз господарської діяльності підприємства та подати рекомендації, щодо використання резервів

та підвищення ефективності виробництва;

- провести аналіз фінансового стану та фінансових результатів підприємства, сформулювати рекомендації з метою підвищення фінансової стійкості, ліквідності та рентабельності підприємства;

- систематизувати дані аналізу операційної діяльності, управлінського аналізу та фінансового аналізу з метою прийняття оптимальних управлінських рішень менеджментом підприємства.

Очікувані програмні результати навчання:

- володіння знаннями з методів та методології економічного аналізу;
- вміння аналізувати на основі факторного моделювання результати господарської діяльності підприємства;
- робити аргументовані висновки по розвитку підприємства.

1 ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

1.1 Вимоги до структури контрольної роботи

Дослідження за темою контрольної роботи розпочинаються зі складання змісту. При його розробці необхідно виходити з того, що виконання окремих розділів і підрозділів слід розглядати з позиції розкриття теми в цілому. Тому структура змісту має бути логічною, а питання - взаємопов'язані.

У загальному вигляді контрольна робота повинна мати таку структуру:

- зміст;
- вступ (актуальність обраної теми; мета та завдання контрольної роботи);
- перший розділ: теоретична частина – дослідження теоретичного питання;
- другий розділ: практична частина – виконання практичного завдання;
- висновки;
- список використаної літератури;
- додатки (за необхідності).

1.2 Вимоги до змісту контрольної роботи

Зміст повинен містити назви всіх складових частин роботи з прийнятою в роботі нумерацією.

Вступ – це обґрунтування актуальності вибраної теми, її сутність і

значення, визначається мета роботи, завдання, які необхідно вирішити для досягнення мети.

Основна частина контрольної роботи складається із двох розділів.

Перший розділ – дослідження теоретичного питання (до 10 сторінок).

Другий розділ – виконання практичного завдання.

Висновки є заключним етапом контрольної роботи, в якому студент коротко викладає результати проведених досліджень. Висновки містять найбільш важливі узагальнення та практичні рекомендації, одержані в роботі.

Висновки розміщуються на окремому аркуші у вигляді пронумерованих абзаців. Висновки повинні мати об'єктивний, лаконічний, конкретний характер, відображати встановлені закономірності, режими, умови, практичні рекомендації. При написанні висновків необхідно стежити за тим, щоб вони давали відповідь на завдання, які визначені у Вступі. Висновки краще нумерувати арабськими цифрами. Таке викладення дає змогу не узгоджувати окремі висновки між собою.

Список використаних джерел – це перелік цитованих, розглядуваних, згадуваних та використаних джерел інформації.

Перелік джерел, на які є посилання в основній частині контрольної роботи, наводять у кінці тексту контрольної роботи, починаючи з нової сторінки. У відповідних місцях тексту повинні бути посилання.

Бібліографічні описи в переліку посилань подають у порядку, за яким вони вперше згадуються в тексті. Порядкові номери описів у переліку є посиланнями в тексті (номерні посилання).

Бібліографічні описи посилань у переліку наводять відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи (ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання.) [10].

Список використаних джерел, на які посилаються в роботі, повинно бути наведено наприкінці роботи, починаючи з нової сторінки.

Список використаних джерел вимагає розміщення всіх використаних

джерел інформації у алфавітної послідовності.

Бібліографічні описи виконують, як правило, на мові джерела інформації.

Кількість опрацьованих літературних джерел за темою контрольної роботи має становити не менше 10 найменувань.

Додатки до роботи включають (за необхідністю) подання допоміжного матеріалу, для більшої повноти сприймання роботи в цілому. У додатках розміщується матеріал, який:

- є необхідним для повноти контрольної роботи, але включення його до основної частини контрольної роботи може змінити впорядковане й логічне уявлення про роботу;

- не може бути послідовно розміщений в основній частині контрольної роботи через великий обсяг або спосіб відтворення;

- може бути вилучений для широкого кола читачів, але є необхідним для фахівців даної галузі.

Додаток повинен мати заголовок, надрукований вгорі малими літерами з першої великої. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої повинно бути надруковано слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток. Між позначенням додатка та його назвою залишають один вільний міжрядковий інтервал. Назву додатка зазначають, якщо у ньому міститься декілька об'єктів (таблиць, ілюстрацій, формул і т.д.).

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Г, Є, З, І, І, И, Й, О, Ч, Ъ, наприклад, додаток Б і т.д.

Додатки повинні мати спільну з рештою роботи наскрізну нумерацію сторінок. У випадку, якщо додаток створений із застосуванням альбомної орієнтації аркуша, номер сторінки проставляється у верхньому правому куті за книжкової орієнтації аркуша.

1.3 Вимоги до оформлення контрольної роботи

Контрольна робота має бути надрукована на одному боці сторінок стандартного білого паперу формату А4. За необхідності допускається використання аркушів формату А3 (297x420 мм). У друкованому варіанті комп'ютерний текст 1,5 інтервал, 14-й кегль, шрифт - Times New Roman.

Текст контрольної роботи слід друкувати, додержуючись такої ширини полів: верхнє і нижнє - не менше 20 мм, лівє – 30 мм, правє - не менше 10 мм.

Помилки, описки та графічні неточності дозволяється виправляти зафарбуванням білою фарбою і нанесенням на тому ж місці або між рядками виправленого зображення від руки. Виправлення повинно бути такого ж кольору, як основний текст.

Заголовки структурних елементів контрольної роботи «ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА», «ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА», «РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА» не нумерують, а їх назви правлять за заголовки структурних елементів.

Розділи і підрозділи повинні мати заголовки. Пункти і підпункти можуть мати заголовки.

Заголовки структурних елементів контрольної роботи і розділів слід розташовувати посередині рядка і друкувати великими літерами, жирним шрифтом та без крапок в кінці, не підкреслюючи

Заголовки підрозділів контрольної роботи слід починати з абзацного відступу і друкувати маленькими літерами, крім першої великої, жирним шрифтом, не підкреслюючи. Крапку в кінці заголовка не ставлять.

Перенесення слів у заголовку розділу не допускається.

Абзацний відступ повинен бути однаковим впродовж усього тексту контрольної роботи і дорівнювати п'яти знакам (1,25 см).

Не допускається розміщувати назву розділу, підрозділу, а також пункту

в нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено тільки один рядок тексту.

Всі сторінки зазначених елементів контрольної роботи підлягають нумерації на загальних засадах.

Сторінки контрольної роботи слід нумерувати арабськими цифрами, додержуючись наскрізної нумерації усього тексту. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Титульний лист включають до загальної нумерації, але номер сторінки на титульному листі не проставляють.

Контрольна робота повинна бути оформлена комп'ютерним варіантом (шрифт 14) з дотриманням вимог до технічного оформлення контрольної роботи.

У кінці контрольної роботи наводиться список літературних джерел, які студент вивчив і використав при її написанні роботи (чинні нормативно-правові акти України; інструктивні та методичні документи, які затверджено міністерствами, відомствами України або іншими уповноваженими органами; наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених, навчальна література, фахові періодичні видання, інші джерела), а також ставиться особистий підпис студента і дата завершення роботи.

Контрольна робота складається з теоретичного та практичного завдання і подається на кафедру не пізніше двох тижнів до початку поточної сесії.

2 ТЕМАТИКА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Теми теоретичної частини контрольної роботи студентом обираються самостійно з переліку запропонованих тем згідно з порядковим номером по журналу обліку студентів. Теми контрольної роботи відповідають змісту дисципліни згідно з освітньою програмою.

2.1 Теми теоретичної частини контрольної роботи

1. Теоретичні основи економічного аналізу
2. Значення та завдання економічного аналізу. Предмет, об'єкти та види економічного аналізу.
3. Метод і методика економічного аналізу
4. Основні прийоми економічного аналізу
5. Прийом аналітичних групувань та графічні прийоми
6. Економіко-математичні методи економічного аналізу
7. Традиційні методи обробки економічної інформації
8. Факторний аналіз
9. Методи детермінованого факторного аналізу
10. Методи стохастичного факторного аналізу
11. Методи виявлення і підрахунку резервів підвищення ефективності господарської діяльності
12. Інформаційне забезпечення та організація економічного аналізу
13. Аналіз виробництва та реалізації продукції (робіт, послуг) підприємства
14. Аналіз динаміки виробництва й реалізації продукції
15. Аналіз впливу факторів на зміну обсягів реалізованої продукції

10. Аналіз конкурентоспроможності продукції
16. Аналіз ефективності використання трудових ресурсів і фонду оплати праці
17. Аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами
18. Аналіз використання робочого часу
19. Аналіз продуктивності праці
20. Аналіз основних засобів
21. Аналіз наявності та структури основних засобів
22. Аналізу руху та технічного стану основних засобів
23. Аналіз ефективності використання основних засобів
24. Аналіз матеріальних ресурсів
25. Аналіз забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами
26. Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів
27. Методика аналізу витрат підприємства
28. Аналіз витрат діяльності
29. Аналіз витрат за економічними елементами
30. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства

2.2 Завдання на практичну частину контрольної роботи

Зробити розрахунки впливу факторів (табл.1) за допомогою способів елімінування (ланцюгових підстановок, абсолютних різниць та др.). До планових та фактичних показників позначених символом * необхідно додати останні дві цифри залікової книжки.

Таблиця 1 – Розрахунок впливу факторів

Показники	Умовні позначення	За планом	Фактично	Абсолютне відхилення	% виконання плану	Відхилення в %
Чисельність робітників, чол.	Ч	35*	33*	-2	94,286	5,714
Продуктивність праці, тис. грн.	СВ	1200*	1400*	200	116,667	16,667
Випуск продукції(за рік)	ВП	42000*	46200*	4200	110	10

3 ПРИКЛАД РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ

1. Спосіб ланцюгових підстановок

Будуємо факторну модель обсягу продукції за рік:

$$ВП = СВ \times Ч;$$

$$ВП_{пл} = СВ_{пл} \times Ч_{пл} = 1200 \times 35 = 42000 \text{ (тис.грн.)};$$

$$ВП_{ум} = СВ_{ф} \times Ч_{пл} = 1400 \times 35 = 49000 \text{ (тис.грн.)}$$

$$ВП_{ф} = СВ_{ф} \times Ч_{ф} = 1400 \times 33 = 46200 \text{ (тис.грн.)}.$$

Зміна випуску продукції за рахунок продуктивності праці:

$$\Delta ВП_{св} = ВП_{ум} - ВП_{пл} = 7000 \text{ (тис.грн.)} .$$

Зміна випуску продукції за рахунок чисельності:

$$\Delta ВП_{ч} = ВП_{ф} - ВП_{ум} = - 2800 \text{ (тис.грн.)} .$$

Перевірка:

$$46200 - 42000 = 4200 \text{ (тис.грн.)}, \quad 7000 + (- 2800) = 4200 \text{ (тис.грн.)}.$$

2. Спосіб абсолютних різниць:

$$\Delta ВП_{ч} = (Ч_{ф} - Ч_{пл}) \times СВ_{пл} = (33 - 35) \times 1200 = - 2400 \text{ (тис. грн.)};$$

$$\Delta ВП_{св} = Ч_{ф} \times (СВ_{ф} - СВ_{пл}) = 33 \times (1400 - 1200) = 6600 \text{ (тис.грн.)}.$$

За рахунок скорочення чисельності робочих на 2 чол. обсяг продукції зменшився на 2400 тис.грн. За рахунок зростання продуктивності праці на 200 тис. грн./чол, додатково одержано 6600 тис. грн. продукції.

Резерв в випуску продукції складає 2400 тис. грн.

Визначаємо загальний вплив факторів:

$$\Delta ВП_{св} + \Delta ВП_{ч} = (- 2400) + 6600 = 4200 \text{ (тис. грн)}.$$

3. Спосіб різниць у процентах

Визначаємо вплив фактора чисельності:

$$(-5,72 \times 42000) : 100 = 2402,4 \text{ (тис. грн)}.$$

Визначаємо вплив фактора продуктивності праці:

$$(15,72 \times 4200) : 100 = 6602,4 \text{ (тис. грн)}.$$

Зменшення кількості робочих на 5,72% призвело до зменшення обсягу продукції на 2402,4(тис. грн).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ОЗНАЙОМЛЕННЯ СТУДЕНТАМИ

1. Гурова К. Д., Ганін К. Д. Економічний аналіз: методологія, організація, методика, практикум : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти; Харків. торг.-екон. ін-т Київ. нац. торг.-екон. ун-ту. 3-тє вид., перероб. та допов. Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2019. с. 259.
2. Дерун І. А. Економічний аналіз : навч.-метод. комплекс для студентів спец. 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність"; Харків : Олександр Савчук, 2020. 119 с.
3. Економічний аналіз туристичних підприємств : підручник / Тарасова В. В. [та ін.] ; Житомир. нац. агрокол. ун-т. Житомир : ЖНАЕУ, 2019. 371 с.
4. Економічний аналіз: теорія і практика : навч.-метод. посіб. / А. В. Рибчук [та ін.]. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 219 с.
5. Зачківська М. І. Економічний аналіз : навч. посіб. / Зачківська М. І., Пасінович І. І. ; ВСП "Техн.-екон. фах. коледж Нац. ун-ту "Львів. політехніка". Львів : Растр-7, 2022. 254 с.
6. Мішеніна Н. В., Мішеніна Г. А., Ярова І. Є. Економічний аналіз : навч. посіб.; Сум. держ. ун-т. Суми : Сум. держ. ун-т, 2014. 305 с.
7. Міщук Г. Ю., Джигар Т. М., Шишкіна О. О. Економічний аналіз : навч. посіб.; Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування. Рівне : НУВГП, 2017. 155 с.
8. Посилкіна, О. В. Аналіз діяльності підприємства : навч. посіб. / О. В. Посилкіна, О. В. Козирева, Я. М. Деренська. – Х. : НФаУ, 2019. – 398 с.
9. Слав'юк Р. А. Фінансовий аналіз комерційної діяльності підприємства : навч. посіб. / Р. А. Слав'юк, Л. О. Шкварчук. Львів : Простір-М, 2021. 304 с.
10. Ткаченко І. П. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / І. П. Ткаченко, С.

А. Фрунза, Т. Ф. Штець ; Екон.-технол. ін-т ім. Роберта Ельворті (ЕТІ). Кропивницький : ЕТІ, 2023. 345 с.

11. Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти за освіт.-проф. програмою "Облік і оподаткування" спец. 071 "Облік і оподаткування" / Ю. М. Тютюнник, Л. О. Дорогань-Писаренко, С. В. Тютюнник ; Полтав. держ. аграр. акад. 2-ге вид., змін. і допов. Полтава : Астроя , 2020. 434 с.

12. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / Р. Б. Сокольська [та ін.] ; Укр. держ. ун-т науки і технологій. Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2024. 150 с.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Єдина база податкових знань, розміщена на офіційному сайті ДПАУ [Електронний ресурс]. <http://www.sta.gov.ua>

2. Система Ліга: Закон [Електронний ресурс]. www.liga.net

3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. [Електронний ресурс]. <https://zakon.rada.gov.ua/>

4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755. [Електронний ресурс]. <https://zakon.rada.gov.ua/>

5. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 22.05.03 № 851-IV [Електронний ресурс]. <https://zakon.rada.gov.ua/>

6. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73 [Електронний ресурс]. <https://zakon.rada.gov.ua/>

7. Економічний аналіз: дистанційний навчальний курс // Система дистанційної освіти Moodle НУ «Запорізька політехніка» [Електронний ресурс]. –<https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=5002>